

Julijana Vöröš

Norma Bale: Ptice dronovke/Ftice dronovke.

Murska Sobota: Argo (knjižna zbirka Med Rabo in Muro), 2021.

Knjižna zbirka Med Rabo in Muro je vsakoletni knjižni dar murskosoboške založbe Argo (nekdaj Franc–Franc) Slovencem v Porabju. Natisnjena je dvojezično, v knjižni slovenščini in porabskem narečju. Tokrat je deset zgodb prispevala Norma Bale, profesorica slovenščine in nemščine, ki slovenščino poučuje na gimnaziji v avstrijski Radgoni. Nekoliko zagoneten naslov bralca napeljuje na drone, plovila, ki so v zadnjih letih postala ljudem koristna iz mnogih razlogov. Kot zapiše avtor spremne besede, so droni nekakšni ptiči, ki lahko vse vidijo in informacije posredujejo tudi ljudem, česar prave ptice ne zmorejo. Avtorica zgodb pa naslov pojasnjuje s svojimi izkušnjami. Zlasti z izkušnjami ob sobivanju v obmejnem prostoru. Glavne junakinje so ženske, učiteljice, ki se gibljejo v nekem obmejnem prostoru, med Slovenijo in Porabjem, avstrijsko Radgono in Gradcem ali hrvaško Istro, ob tem pa jih običajno neprijetne izkušnje z nasprotnim spolom pahnejo v osamo in samoizpraševanje o usodi, ki jim je namenjena. Čeprav so v nekaterih zgodbah celo višje rasti od nasprotnika, se ob srečanjih z njimi sprva počutijo neobgljene in prestrašene. Nazadnje pa se kljub vsemu izkažejo

značajsko močne in samosvoje. Le v zgodbi *Cena vrednot* je glavni junak moški, ki se mora braniti pred muhami svojega nadrejenega. Tu je seveda še meja, ki na tak ali drugačen način dodatno vpliva na ljudi. Je meja sploh potrebna? Se ne bi dalo živeti brez mej? Na takšna in podobna vprašanja Norma Bale ne daje dokončnih odgovorov; zgodbe so odprte in bralcu je prepuščeno, kakšno nadaljnjo usodo bo pripisal kateri izmed junakinj. Bralci, ki imajo izkušnje z dvojezičnostjo, se bodo najbrž lažje vživeli v posamezne zgodbe, za vse druge pa je branje vredno poskusa in razmisleka.

V porabščino je zgodbe prevedel Dušan Mukič, fotografije pa je prispeval mladi fotograf Niko Prelec.

Odlomek:

Medtem ko pišem ta uvodni tekst, ugotavljam, da je moje celotno življenje označeno s prostori sobivanja in samoizpraševanja o (ne)zmožnosti pripadanja. Lebdim nad zgodbami in jih popisujem, kakor sem jih občutila: včasih so zarezale v meso, včasih so odplavale mimo. Nekatere so skoraj resnične, nekatere so izmišljene, kakšna je tudi iz sanj. Imena v kratkih zgodbah niso povzeta po ljudeh, za katere bi vedela, da obstajajo, literarni liki so skice mojega opazovanja in čudenja.

(Iz avtoričinega uvoda, str. 18–19)

